

Analyse av Innovasjon Norges tildelinger til hydrogen-relaterte prosjekter

1. Metode

I dette notatet analyseres Innovasjon Norges tildelinger til hydrogen fra 2011-2021. Analysen ble utført i mars 2022.

Innovasjon Norge har flere tusen ulike tildelinger av finansiell støtte til norske bedrifter hvert eneste år. Denne støtten spenner fra tilskudd til gründere på under 50.000 kroner til såkalte lavrisikolån på over 100 millioner kroner. For å kunne analysere tildelingene nærmere har Innovasjon Norge utviklet en søkemotor for å søke i prosjektbeskrivelsene til innvilgede søknader tilbake til 2011.

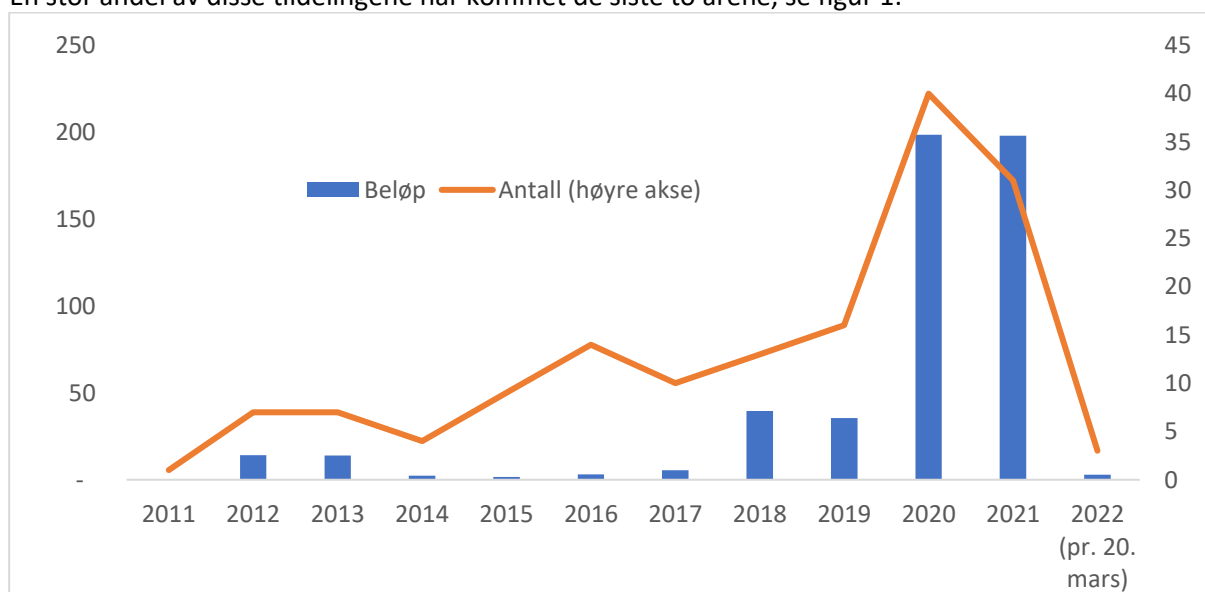
Søkemotoren er et hensiktsmessig verktøy for å analysere tildelinger til slike store verdikjeder på tvers av registrerbare data om bedriftene, som størrelse eller næring i den tradisjonelle næringsinndelingen, såkalte Nace-koder.

For å sikre at analysen dekker så stor andel av de relevante treffene som mulig, er det hensiktsmessig å bruke søkeord som treffer ganske bredt. Listen over mulige treff må så undersøkes manuelt, for å luke ut falske treff.

2. Tildelingene fra Innovasjon Norge til prosjekter innen hydrogen

I løpet av perioden 2011-22 er det identifisert til sammen om lag 155 tildelinger til hydrogen- eller ammoniakkprosjekter. Til sammen har disse prosjektene blitt støttet med 500 millioner kroner.

En stor andel av disse tildelingene har kommet de siste to årene, se figur 1.

Figur 1: Tildelinger til hydrogen-prosjekter fra Innovasjon Norge. Beløp i mill. kroner

3. Virkemiddelbruk

I både 2020 og 2021 tildelte Innovasjon Norge om lag 200 millioner kroner til hydrogenprosjekter. Disse to årene står dermed for 80 prosent av totalt tildelt beløp. Gjennomsnittlig tildelt beløp per sak var betydelig høyere i disse årene, med hhv. 5 og 6 millioner kroner. De to årene står samlet for 45 prosent av antallet tildelinger.

Det var en liten bølge tildelinger i 2012 og 2013, med samlede tildelinger på nesten 30 millioner kroner.

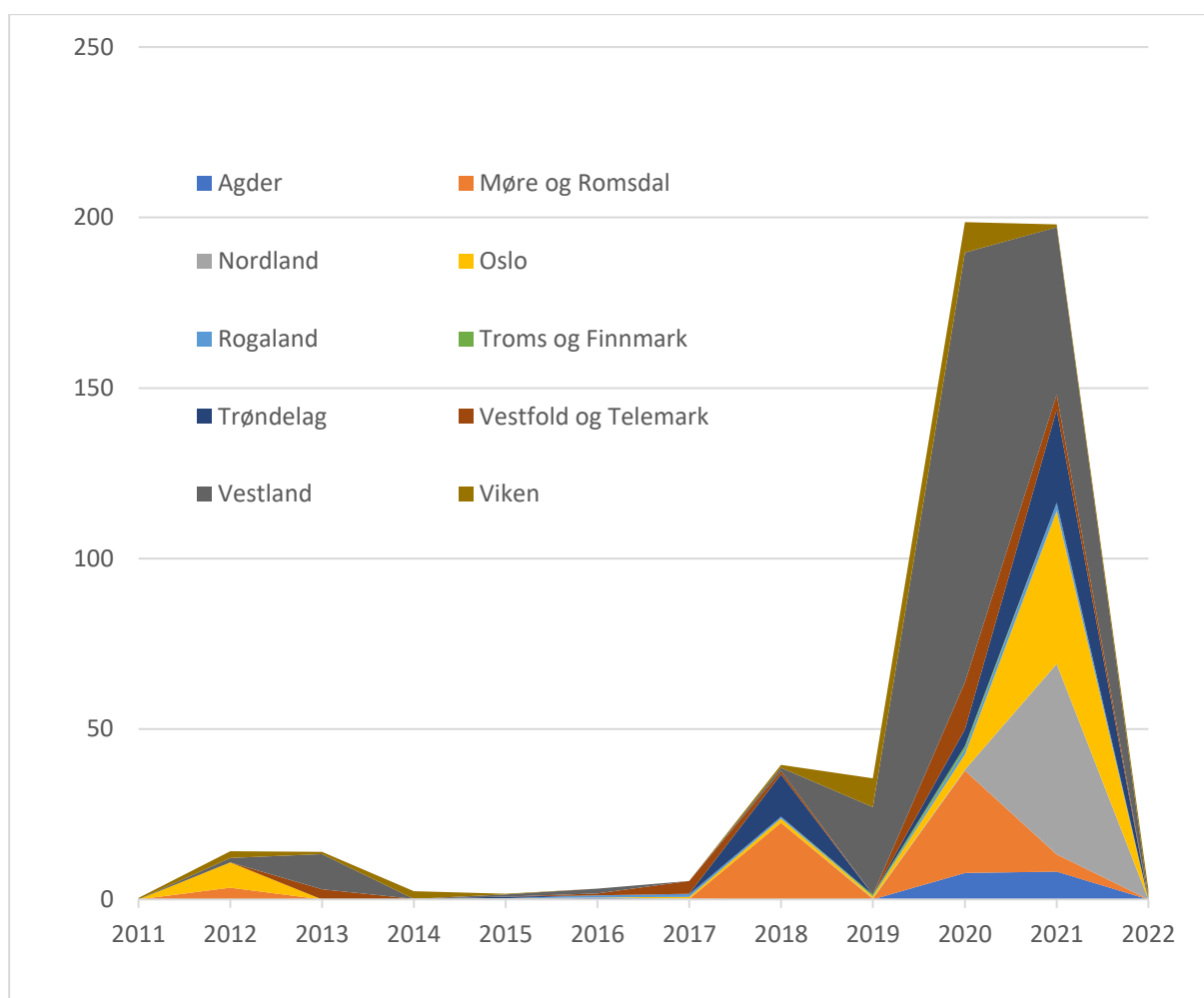
En tredjedel av tildelingene var miljøteknologi-tilskudd, som til sammen stod for 325 millioner kroner. Nest størst var tilskudd innen Grønn plattform, hvor fire tilskudd utgjorde til sammen 95 millioner kroner. Av de 13 største tildelingene var 12 i løpet av 2020 eller 2021. Videre var 12 tilskudd, og bare ett lån.

Totalt er det tildelt penger fra nesten 30 ulike virkemidler. Ulike etablerertilskudd utgjør til sammen 13 millioner, fordelt på 45 tildelinger. Et av etablerertilskuddene var for øvrig til selskapet Nel Hydrogen, som fikk et etablerertilskudd på 500.000 i 2013. Dette selskapet har også fått fire andre tildelinger, sist i 2018. Nel hadde en omsetning på 750 millioner kroner i 2021, 300 ansatte og er i dag børsnotert.

4. Kundene

Vestland er det dominerende fylket for hydrogenprosjekter som Innovasjon Norge har støttet, se figur 2. Til sammen har over 40 prosent av totale tildelinger har gått til bedrifter i Vestland.

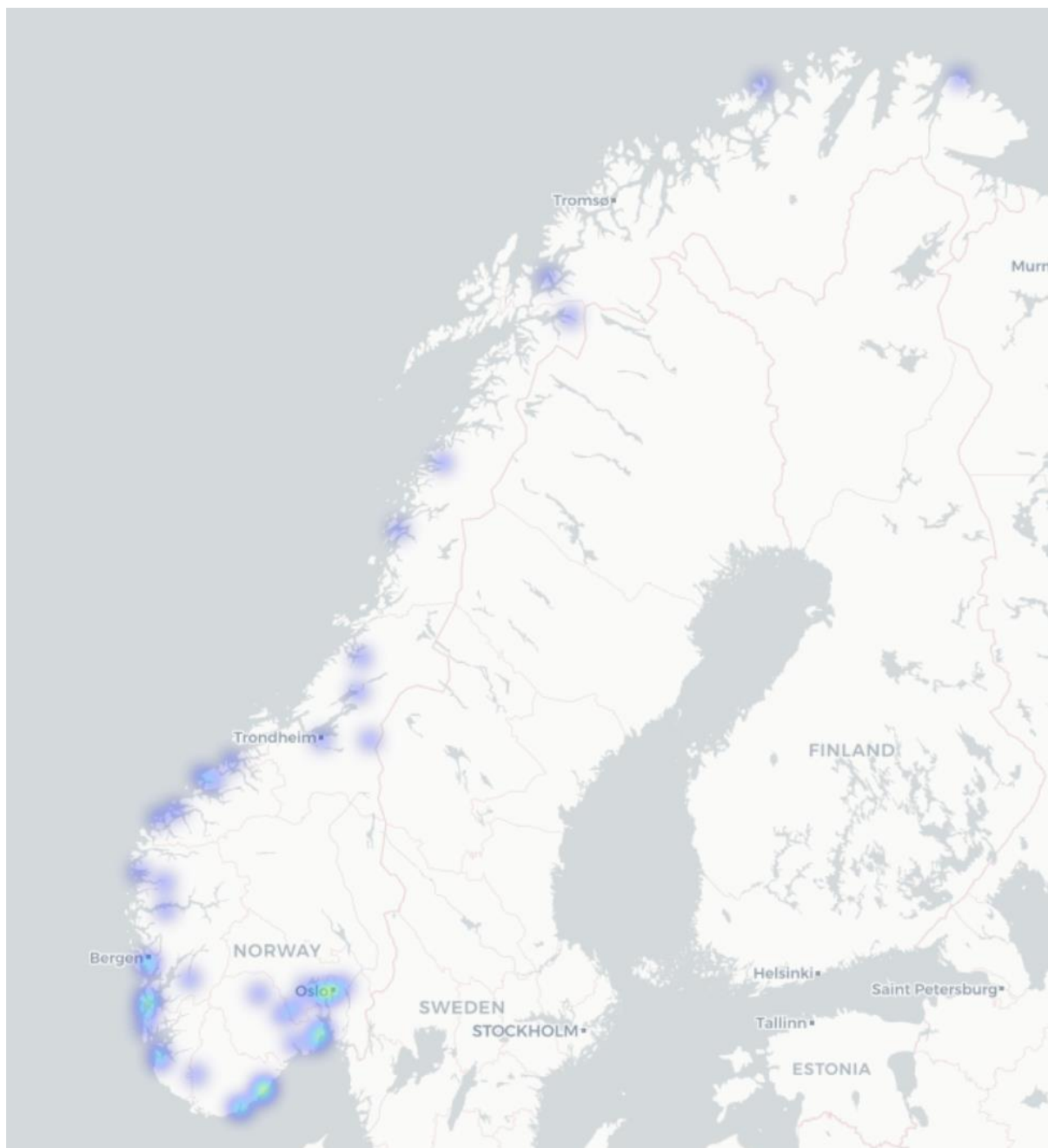
Tre fylker står for litt over 10 prosent av tildelingene hver. Det er Oslo, Nordland og Møre og Romsdal. Alle norske fylker utenom Innlandet er representert på listen.

Figur 2: Tildelinger til hydrogenprosjekter fra Innovasjon Norge til ulike fylker. Beløp i mill. kroner

De 155 tildelingene har gått til 112 ulike selskaper. Av disse er 100 fremdeles registrert, og 84 leverte regnskap for 2020.

De 100 registrerte bedriftene fordeler seg som figur 3 viser langs mye av kysten. Hovedvekten av tildelinger ligger i Vestland, i Bergen eller rundt Haugesund, men det er også stor aktivitet rundt Oslo og Drammen. Oslo og Drammen har en større andel av etablerertilskuddene.

Figur 3: Tildelinger til hydrogenprosjekter fra Innovasjon Norge.

Mange næringer og størrelser er representert

Bedrifter i mange næringer har fått tildelinger for hydrogenprosjekter. I antall tildelinger er næringen «Annen teknisk konsulentvirksomhet» den største, med 44 av de totalt 155 tildelingene. «Annen forskning og annet utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk» er den største målt i tildelt beløp, med litt over 100 millioner, fordelt på 22 tildelinger. Bortsett fra disse to er det ingen næringer som har mer enn en håndfull tildelinger.

Ulike industrigrener har om lag 30 tildelinger på til sammen 150 millioner kroner. Her er det blant annet produsenter av jern og stål, måleinstrumenter, industrigasser og uorganiske kjemikalier.

Medianalderen til bedriftene som har fått støtte er 7 år, mens medianstørrelsen, målt ved omsetning i 2020, er 4,5 millioner kroner. 40 av bedriftene som har fått støtte er grunnlagt i 2016 eller senere. 21 av selskapene hadde ifølge regnskapene ingen ansatte i 2020.

5. Verdikjede og markedspotensial

Verdikjede

Vi har registrert tildelinger både innenfor produksjon, lagring og bruk av hydrogen og ammoniakk. Av de 155 tildelingene vi har registrert er 130 tilknyttet hydrogen, 20 ammoniakk.

Blant tildelingene finnes både selskaper som vil produsere hydrogen, lagre hydrogen eller bruke hydrogen som energibærer. De fleste som skal utvikle bruksområder tar sikte på skipsfart, men det er også andre eksempler, for eksempel et selskap som vil utvikle en gravemaskin som drives av hydrogen.

Mange av prosjektbeskrivelsene er ganske vage, noe som antagelig skyldes at næringen er kommet ganske kort.

Markedspotensial

Det er umulig å anslå markedspotensialet for hydrogen med noen grad av sikkerhet. Det er store tekniske utfordringer som ikke er løst. Det er vanskelig og dermed dyrt å lagre og frakte hydrogen, og energitapet ved å først elektrolysere vann for siden å gjenvinne energien er stort.

Dersom disse utfordringene løses, vil markedspotensialet kunne være veldig stort i en verden med betydelig lavere klimautslipp enn i dag.